

1. Co to jest religia?

Odp. 1. Religia to łączność człowieka z Panem Bogiem, największą Świętością.

2. Jaką religią jest chrześcijaństwo?

Odp. 2. Chrześcijaństwo jest religią objawioną przez Boga.

3. W czym zawiera się wszystko, co Pan Bóg objawił?

Odp. 3. To wszystko co Pan Bóg objawił zawiera się w Słowie Bożym, przekazywanym nam poprzez Pismo Święte i Tradycję.

4. Co to jest Pismo Święte?

Odp. 4. Pismo Święte to zbiór ksiąg napisanych pod natchnieniem Ducha Świętego, zawierających Słowo Boże skierowane do ludzi.

5. Kto jest autorem Pisma Świętego?

Odp. 5. Pierwszorzędnym autorem Pisma Świętego jest Duch Święty, a drugorzędnym – ludzie przez Ducha Świętego natchnieni.

6. Jak dzieli się i z ilu ksiąg składa się Pismo Święte?

Odp. 6. Pismo Święte dzieli się na Stary Testament – 45 ksiąg oraz na Nowy Testament – 27 ksiąg, razem 72 księgi.

8. Wymień najważniejsze księgi Pisma Świętego?

Odp. 8. Najważniejsze są cztery Ewangelie św. , opisujące naukę i życie Pana Jezusa.

18. Kim jest Pan Bóg?

Odp. 18. Pan Bóg jest Duchem nieskończenie doskonałym, Stworzycielem nieba i ziemi. Bóg jest miłością (To Pan, Król, Sędzia, ale także dobry i miłosierny Ojciec).

21. Kim jest Trójca Święta?

Odp. 21. Trójca Święta jest to Jeden Bóg w trzech osobach Boskich (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty).

24. Dlaczego Pana Boga nazywamy Stworzycielem?

Odp. 24. Pana Boga nazywamy Stworzycielem, ponieważ wszystko stworzył, czyli uczynił z niczego cały świat; wszystkim rządzi i wszystko może.

25. W jakim celu Pan Bóg stworzył świat?

Odp. Pan Bóg stworzył świat dla swojej chwały oraz dla dobra i szczęścia stworzeń.

26. Jak nazywamy opiekę Bożą nad światem?

Odp. Opiekę Bożą nad światem nazywamy Opatrznością Bożą.

27. Kto to są aniołowie?

Odp. 27. Aniołowie są to stworzenia duchowe, które mają rozum i wolną wolę, a nie mają ciała. Pan Bóg stworzył aniołów, aby Mu służyli, oznajmiali Jego wolę ludziom i opiekowali się nimi. Zbuntowanych aniołów nazywamy szatanami.

28. Kim jest człowiek?

Odp. 28. Człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem Boga na ziemi. Jest to jedna całość ciała i duszy nieśmiertelnej.

34. Jak nazywamy inaczej grzech pierworodny?

Odp. 34. Grzech pierworodny nazywamy także grzechem dziedzicznym, bo przechodzi z rodziców na dzieci.

35. Kto z ludzi jest wolny od grzechu pierworodnego?

Odp. 35. Od grzechu pierworodnego wolną jest Najświętsza Maryja Panna, dlatego nazywamy Ją Niepokalanie Poczętą.

40. Kto jest obiecany Zbawicielem świata?

Odp. 40. Obiecany Zbawicielem świata jest Jezus Chrystus.

41. Kim jest Jezus Chrystus?

Odp. 41. Jezus Chrystus jest Synem Bożym, który stał się człowiekiem dla naszego zbawienia.

42. Co znaczy imię Jezus Chrystus?

Odp. 42. Jezus – Zbawiciel (Bóg zbawia);
Chrystus – Mesjasz, Namaszczony Duchem Świętym

43. Kto jest Ojcem, Matką, Opiekunem Pana Jezusa?

Odp. 43. Ojcem Pana Jezusa jest Bóg Ojciec; Matka – Najświętsza Maryja Panna; Opiekunem – Święty Józef.

44. Skąd wiemy, że Pan Jezus jest Bogiem?

Odp. 44. O tym, że Pan Jezus jest Bogiem wiemy, gdyż:

- 1) zaświadczył o tym sam Bóg Ojciec
- 2) zaświadczyli to Apostołowie
- 3) wyznał to niejednokrotnie sam Pan Jezus
- 4) Pan Jezus swoje wyznania potwierdził cudami, zwłaszcza zmartwychwstaniem.

45. Skąd wiemy, że Pan Jezus jest prawdziwym człowiekiem?

Odp. 45. O tym, że Pan Jezus jest prawdziwym człowiekiem mówią:

- 1) Ewangelia (bo narodził się z matki, odczuwał głód, pragnienie, zmęczenie, cierpiął i umarł),
- 2) Historycy rzymscy i żydowscy (Tacyt, Pliniusz, Swetoniusz).

46. Gdzie i kiedy narodził się Pan Jezus?

Odp. 46. Pan Jezus narodził się w Palestynie, w miasteczku Betlejem, za panowania cesarza rzymskiego Augusta i króla żydowskiego Heroda.

47. Wymień najważniejsze wydarzenia z życia Pana Jezusa.

Odp. 47. Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni 40-go dnia po narodzeniu. Pokłon Trzech Mędrców ze Wschodu, ucieczka do Egiptu przed gniewem Heroda. Pobyt w Nazarecie do 30-go roku życia. Chrzest w Jordanie z rąk Jana Chrzciciela, 3 lata publicznej działalności. Powołanie 12 Apostołów. Ustanowienie Kościoła św. Wybór św. Piotra, by kierował ustanowionym przez Chrystusa Kościołem. Śmierć na krzyżu na Górze Kalwaryjskiej w Wielki Piątek. Zmartwychwstanie trzeciego dnia po śmierci w Wleką Niedzielę. Wniebowstąpienie 40-go dnia po Zmartwychwstaniu z Góry Oliwnej.

48. Co to jest cud?

Odp. 48. Cud jest to nadzwyczajne dzieło widzialne, którego nie może dokonać żadne stworzenie, lecz tylko sam Bóg.

49. Wymień kilka cudów Pana Jezusa.

Odp. Kilka cudów Pana Jezusa:

- 1) przemienienie wody w wino
- 2) rozmnożenie chleba
- 3) uzdrowienie paralityka
- 4) wskrzeszenie Łazarza
- 5) Zmartwychwstanie

50. Wymień kilka przypowieści Pana Jezusa.

Odp. 50. Kilka przypowieści Pana Jezusa;

- 1) o synu marnotrawnym
- 2) o miłosiernym Samarytaninie
- 3) o Dobrym Pasterzu
- 4) o robotnikach w winnicy
- 5) o talentach
- 6) o pszenicy i kąkolu

52. Czym jest Kościół?

Odp. 52. Kościół to:

- a) Zjednoczenie chrześcijan, którzy dążą do zbawienia przez wyznawanie tej samej wiary i przyjmowanie tych samych sakramentów świętych;
- b) Lud Boży wybrany przez Boga, mający specjalne zadanie do spełnienia (uczyć o Bogu i być znakiem Boga);
- c) Ciało Mistyczne Jezusa Chrystusa, czyli żywy organizm, którego głową jest Chrystus, członkami ludzie ochrzczeni połączeni z nim życiem Bożym (łaska uświęcająca) wzajemnie odpowiedzialni za siebie,
- d) Owcarnia Pana Jezusa i Rodzina Boża.

53. Kto Kościół założył?

Odp. 53. Kościół założył Pan Jezus – gromadząc wiernych (nowy Lud Boży), wybierając z nich 12 apostołów i ustanawiając św. Piotra widzialną głową Kościoła.

54. Kto obecnie jest głową Kościoła?

Odp. 54. Niewidzialną głową Kościoła jest Pan Jezus. Widzialną głową Kościoła jest następca św. Piotra, czyli Papież w Rzymie, obecnie papież Benedykt XVI.

57. Jakie cechy posiada Kościół Chrystusowy?

Odp. 57. Kościół Chrystusowy posiada następujące cechy: jest jeden, święty, katolicki czyli powszechny i apostołski. Są to znaki prawdziwego Kościoła Chrystusowego.

63. Kim jest Duch Święty?

Odp. 63. Duch Święty jest to trzecia Osoba Boska, która pochodzi od Ojca i Syna.

64. Kiedy Duch Święty zstąpił na Apostołów?

Odp. 64. Duch Święty zstąpił na Apostołów w postaci ognistych języków w dzień Zielonych Świąt, 10-go dnia po Wniebowstąpieniu Pana Jezusa, czyli jest to czas Pięćdziesiątnicy.

65. Kiedy na nas zstępuje Duch Święty?

Odp. 65. Duch Święty zstępuje na nas już przy chrzcie św., a w szczególny sposób napętnia nas sobą w sakramencie bierzmowania.

67. Co to jest diecezja?

Odp. 67. Diecezja jest to część Kościoła, która rządzi biskup diecezjalny. Diecezja dzieli się na dekanaty, dekanaty na parafie. Kilka diecezji tworzy metropolię – kilka metropolii tworzy prowincję kościelną.

68. Jak nazywa się nasza diecezja? Kto jest jej patronem i biskupem?

Odp. 68. Nasza diecezja nazywa się diecezją włocławską. Jej patronem jest św. Józef, opiekun Pana Jezusa i Oblubieniec NMP. Biskupem diecezjalnym jest ks. Wiesław Alojzy Mering, pomocniczy to biskup ks. Stanisław Gębicki.

69. Do jakiego dekanatu należy nasza parafia? Kto jest jej dziekanem?

Odp. 69. Nasza parafia należy do dekanatu tureckiego, a dziekanem jest Ks. Marek Kasik

70. Co to jest świętych Obcowanie?

Odp. 70. Świętych Obcowanie jest to duchowa łączność między wiernymi na ziemi, oczyszczającymi się w czyścisku i świętymi w niebie (Kościół pielgrzymujący, cierpiący i tryumfujący).

71. Dlaczego czcimy Matkę Najświętszą?

Odp. 71. Matkę Najświętszą czcimy dlatego, bo jest:

- a) Matka Boga – Jezusa Chrystusa i dobra Matka ludzi.
- b) Niepokalanie poczęta (wolna od grzechu pierworodnego)
- c) Wniebowzięta – z duszą i całym ciałem
- d) Królową świata i Polski.

73. Wymień kilku polskich świętych.

Odp. 73. Kilku polskich świętych;

- 1) Św. Stanisław, biskup i męczennik
- 2) Św. Wojciech, główny patron Polski
- 3) Św. Stanisław Kostka (patron dzieci i młodzieży)
- 4) Św. Maksymilian Maria Kolbe, męczennik
- 5) Św. Jadwiga (król Polski)
- 6) Św. Brat Albert, patron pełniących uczynki miłosierdzia
- 7) Św. Ojciec Rafał Kalinowski
- 8) Św. Siostra Faustyna Kowalska
- 9) Bł. Biskup Michał Kozal, oraz męczennicy II wojny światowej

74. Jakie są ostateczne stany człowieka?

Odp. 74. Ostateczne stany człowieka są: śmierć, sąd, piekło, czyściec, niebo.

75. Czym jest śmierć?

Odp. 75. Śmierć jest przejściem w inny stan życia z Bogiem lub bez Boga. Patronem dobrej śmierci jest św. Józef. Dobra śmierć to śmierć w stanie łaski uświęcającej.

77. Czym jest czyściec?

Odp. 77. Czyściec jest stanem oczyszczania się człowieka po śmierci.

78. Czym jest niebo?

Odp. 78. Niebo jest stanem wiecznego szczęścia w zjednoczeniu z Bogiem.

79. Co to jest piekło?

Odp. 79. Piekło jest stanem wiecznego życia bez Boga.

82. Co to jest sumienie?

Odp. 82. Sumienie jest to głos duszy, który mówi: „to czyń bo dobre, tamtego nie czyń bo złe”.

83. Kiedy człowiek popełnia grzech?

Odp. 83. Człowiek popełnia grzech, gdy świadomie i dobrowolnie przekracza Przykazania Boże lub kościelne.

84. Czym jest grzech?

Odp. 84. Grzech jest obrazą Pana Boga, niewdzięcznością wobec dobrego Stwórcy, raną zadaną Kościołowi i krzywda, która człowiek sam sobie wyrządza. Grzech może być ciężki (śmiertelny) lub lekki.

85. Na czym polega grzech ciężki?

Odp. 85. Grzech ciężki polega na tym, że człowiek przekracza Przykazania Boże lub kościelne w rzeczy ważnej: czyni to świadomie, czyli z poznaniem złego i całkiem dobrowolnie (z własnej woli).

87. Jakie nieszczęścia sprowadza na człowieka grzech?

Odp. 87. Grzech ciężki powoduje utratę łaski uświęcającej, sprowadza kary doczesne za życia, a po śmierci karę wieczną (piekło); grzech lekki nie powoduje utraty łaski uświęcającej, lecz pozbawia człowieka wielu łask uczynkowych, sprowadza kary na ziemi lub w czyśćcu, przygłusza głos sumienia.

90. Co to są grzechy cudze?

Odp. 90. Popełniamy grzechy cudze, gdy pomagamy bliźniemu do grzechu.

91. Co to jest nałóg?

Odp. 91. Nałóg jest to stała skłonność do popełniania tych samych grzechów.

92. Co to jest cnota?

Odp. 92. Cnota jest to skłonność do spełniania dobrych uczynków.

104. Co to jest modlitwa?

Odp. 104. Modlitwa jest to rozmowa człowieka z Panem Bogiem. Może ona być ustna, myślna, indywidualna lub liturgiczna.

105. W jakim celu winniśmy się modlić?

Odp. 105. Winniśmy się modlić aby Pana Boga uwielbiać, aby Mu dziękować, przepraszać Go i prosić.

106. Jak trzeba się modlić?

Odp. 106. Modlić należy się pobożnie, pokornie, wytrwale, z ufnością i poddaniem się woli Bożej.

120. Wymień obowiązujące święta kościelne.

Odp. 120 Obowiązujące święta kościelne: Boże Narodzenie, Nowy Rok, Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Niepokalane Poczęcie NMP, Wniebowzięcie NMP, Św. Piotra i Pawła, Wszystkich Świętych.

132. Co to jest Sakrament?

Odp. 132. Sakrament jest to znak widzialny, który z ustanowienia Pana Jezusa daje nam łaskę Bożą (jest to nasze spotkanie z Chrystusem).

136. Co to jest Chrzest?

Odp. 136. Chrzest jest to pierwszy i najpotrzebniejszy sakrament, który gładzi grzech pierworodny, wtajemnicza w życie Boże, włącza w Kościół, czyli czyni członkami Kościoła. Pierwszy, bo bez niego nie można przyjąć ważnie innych Sakramentów. Najpotrzebniejszy, bo bez niego nie można się zbawić. Zobowiązuje on nas do stałego nawracania się, do walki z grzechem i pogłębiania wiary.

138. Kto może udzielić Chrztu Świętego?

Odp.138. Chrztu Świętego może udzielić kapłan lub diakon, zaś Chrztu Świętego z wody w nagłym wypadku może udzielić każdy człowiek.

139. W jaki sposób należy ochrzcić w nagłym wypadku?

Odp. 139. Aby ochrzcić w nagłym wypadku należy:

- 1) obudzić intencje, że chce ochrzcić.
- 2) polać czoło dziecka wodą święconą lub zwyczajną
- 3) wypowiedzieć równocześnie słowa: „NN” –ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”.

140. Co to jest Bierzmowanie?

Odp. 140. Bierzmowanie jest to Sakrament, w którym Duch Święty umacnia chrześcijanina, aby wiarę swoją mężnie wyznawał, bronił jej i według niej żył.

141. Jakie znasz inne nazwy Bierzmowania?

Odp. 141. Innymi nazwami Bierzmowania są:

- a) sakrament dojrzałości chrześcijańskiej, bo udzielany jest temu, kto powinien zdawać sobie sprawę, co to znaczy być świadomym i wzorowym chrześcijaninem;
- b) sakramentem Ducha Świętego, bo on w tym sakramencie zstępuje na nas i ubogaca nas swoimi darami.

142. Co oznacza słowo „bierzmowanie”?

Odp. 142. Słowo ‘bierzmowanie’ pochodzi od staropolskiego słowa „bierzmo”. Była to belka umacniająca strop. Celem bierzmowania jest bowiem umocnienie nas w wierze.

145. Jakich łask udziela Bierzmowanie?

Odp. 145. Bierzmowanie udziela łask:

- 1) pomnaża łaskę uświęcającą
- 2) wyciska na duszy niezatarty znak wyznawcy Chrystusowego
- 3) daje 7 darów Ducha Świętego
- 4) daje łaskę uczynkową, abyśmy wiarę mężnie wyznawali, bronili jej i według niej żyli.

147. Co to znaczy bronić swojej wiary?

Odp. 147. Bronić swojej wiary tzn.:

- a) umieć odpowiedzieć na stawiane zarzuty
- b) być krytycznym wobec tych, którzy chcą wiarę ośmieszyć
- c) nie dawać złym życiem powodu do ataków na wiarę.

148. Co znaczy żyć według wiary?

Odp. 148. Żyć według wiary tzn.:

- a) zachowywać na co dzień wszystkie przykazania
- b) spełniać odpowiedzialnie swoje obowiązki
- c) żyć w zjednoczeniu z Bogiem przez codzienną modlitwę, niedzielna Mszę Świętą, pilną naukę religii, częsta spowiedź i Komunię Świętą
- d) wprowadzać w życie Przykazania miłości Boga i bliźniego.

149. Przez co mamy pogłębiać wiarę?

Odp. 149. Wiarę pogłębiaamy poprzez:

- a) przez modlitwę i czynny udział we Mszy Świętej
- b) częstą Spowiedź i Komunię Świętą
- c) systematyczną katechizację
- d) przez czytanie Pisma Świętego i ksiązek religijnych
- e) przez życie na co dzień wiarą.

150. Przez co człowiek może utracić wiarę?

Odp. 150. Człowiek może utracić wiarę przez:

- a) zaniedbywanie wiedzy religijnej (na. Katechizacji)
- b) opuszczanie modlitwy, Mszy Świętej
- c) lekceważenie Przykazań Bożych.

151. Jak należy się przygotować do Sakramentu Bierzmowania?

Odp. 151. Przygotowując się do Sakramentu Bierzmowania należy:

- 1) modlić się o Dary Ducha Świętego
- 2) poznawać najważniejsze prawdy wiary
- 3) wyrabiać w sobie pobożność, sumienność, pracowitość, silna wole, życzliwość,
- 4) wybrać sobie patrona
- 5) poprosić sobie świadka do Bierzmowania
- 6) oczyścić duszę z grzechów

152. Kto udziela Sakramentu Bierzmowania?

Odp. 152. Sakramentu Bierzmowania udziela Ks. Biskup, a w nagłych, nadzwyczajnych okolicznościach każdy upoważniony kapłan.

153. Jakie są najważniejsze ceremonie Sakramentu Bierzmowania?

Odp. 153. Najważniejsze ceremonie Sakramentu Bierzmowania to:

- a) włożenie rak przez Ks. Biskupa, co oznacza zstąpienie Ducha Świętego
- b) namaszczenie na czole Krzyżmem Świętym i słowa: „przyjmij znamię daru Ducha Świętego”.

154. Co to jest Krzyżmo Święte?

Odp. 154. Krzyżmo Święte jest to zmieszana oliwa i balsam, poświęcone w Wielki Czwartek przez Ks. Biskupa w Katedrze (oliwa daje sprężystość, balsam goi i konserwuje).

155. Obrzędy Sakramentu bierzmowania:

Odp. 155. Obrzędy Sakramentu bierzmowania:

1.
  - a) Biskup odmawia krótką modlitwę
  - b) Liturgia Słowa – homilia, czyli przemówienie Biskupa do bierzmowanych.Odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych. Włożenie rak; Biskup odmawia nad bierzmowanymi modlitwy.

2.

Namaszczenie Krzyżmem Świętym

Biskup Krzyżmem Świętym kreśli znak krzyża na czole bierzmowanego i mówi:

„N.... przyjmij znamię daru Ducha Świętego”.

Bierzmowany odpowiada: Amen.

Biskup dodaje: Pokój z tobą.

Bierzmowany odpowiada: I z Duchem twoim.

3.

Po namaszczeniu wszystkich bierzmowanych Krzyżmem Świętym:

Modlitwa Powszechna

Ojcze nasz...

Błogosławieństwo

156. Jak należy się zachowywać w czasie udzielania Bierzmowania?

Odp. 156. Należy w czasie udzielania Bierzmowania:

- 1) gdy Ks. Biskup się zbliża, uklęknąć, odsłonić czoło – w ręce trzymać kartkę do Bierzmowania
- 2) świadek Bierzmowania ma w chwili Bierzmowania trzymać prawą rękę na prawym ramieniu bierzmowanego
- 3) po namaszczeniu odpowiedzieć: Amen oraz i z Duchem twoim
- 4) pozostać w kościele i modlić się przez dalszy czas Mszy Świętej aż do błogosławieństwa

157. Co to jest Najświętszy Sakrament (Eucharystia)?

Odp. 157. Najświętszy Sakrament (Eucharystia) jest to prawdziwe Ciało i prawdziwa Krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

158. Kiedy i jakimi słowami pan Jezus ustanowił Najświętszy Sakrament?

Odp. 158. Najświętszy Sakrament Eucharystii ustanowił Pan Jezus w czasie Ostatniej Wieczerzy w Wielki Czwartek słowami: „Bierzcie i jedzcie , to jest bowiem Ciało moje – to jest bowiem kielich Krwi mojej”.

161. Co to jest Msza Święta?

Odp. 161. Msza Święta jest ofiarą Nowego Testamentu, w której Pan Jezus ofiaruje się za nas swemu Ojcu niebieskiemu pod postaciami chleba i wina (jest to uobecnienie Ofiary Krzyżowej Pana Jezusa).

162. Z jakich części składa się Msza Święta?

Odp. 162. Msza Święta składa się z Liturgii Słowa i Liturgii Ofiary.

Liturgia Ofiary obejmuje:

- a) przygotowanie darów ofiarnych
- b) dokonanie ofiary (przeistoczenie)
- c) ucztę ofiarną (Komunię Świętą)
- d) dziękczynienie

163. Kiedy dobrze uczestniczymy we Mszy Świętej?

Odp. 163. Dobrze uczestniczymy we Mszy Świętej wtedy, gdy jesteśmy obecni w kościele na całej Mszy Świętej, modlimy się wspólnie z kapłanem i ofiarujemy się wraz z Panem Jezusem Bogu Ojcu. W pełni uczestniczymy wówczas, gdy w czasie Mszy Świętej przyjmujemy Komunię Świętą.

164. Co to jest Komunia Święta?

Odp. 164. Komunia Święta jest to spożywanie Ciała i Krwi Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

168. Które Sakramenty przyjmujemy raz w życiu?

Odp. 168. Raz w życiu można przyjąć Chrzest, Bierzmowanie i Kapłaństwo, bo wyciskają na duszy niezatarty znak przynależności do Jezusa Chrystusa.

171. Co to jest Sakrament pokuty?

Odp. 171. Sakrament Pokuty, czyli pojednania jest to sakrament, w którym kapłan w zastępstwie Chrystusa odpuszcza nam grzechy po chrzcie św. popełnione i daje pomoc, aby stawać się lepszym człowiekiem.

172. Kiedy i jakimi słowami Pan Jezus ustanowił sakrament Pokuty?

Odp. 172. Pan Jezus ustanowił sakrament Pokuty w dniu swego zmartwychwstania mówiąc do Apostołów: „Weźmijcie Ducha Świętego, którym grzechy odpuście są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, będą zatrzymane”.

175. Co to jest Rachunek sumienia?

Odp. 175. Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów od ostatniej dobrej spowiedzi

176. Co to jest żal za grzechy?

Odp. 176. Żal za grzechy jest to boleść duszy za obrazę dobrego Boga, przepraszanie Go i wewnętrzne nawrócenie.

177. Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Odp. Mocne postanowienie poprawy jest to szczerą wola unikania grzechów.

178. Co to jest spowiedź?

Odp. 178. Spowiedź jest to wyznanie grzechów przed kapłanem, aby otrzymać rozgrzeszenie.

179. Co to jest zadośćuczynienie?

Odp. 179. Zadośćuczynienie jest to odprawienie pokuty zadanej przez kapłana.

182. Co to jest Namaszczenie Chorych?

Odp. 182. Namaszczenie Chorych jest to sakrament, w którym ciężko chory otrzymuje szczególne łaski dla duszy, ulgę w cierpieniu, a niekiedy przywrócenie zdrowia.

183. Kiedy należy przyjmować sakrament Namaszczenia Chorych?

Odp. 183. Namaszczenie Chorych należy przyjmować w każdej poważnej chorobie (nie można przyjęcia tego sakramentu odkładać na ostatnie chwile życia).

188. Co to jest Sakrament Małżeństwa?

Odp. 188. Sakrament Małżeństwa jest to nierozwalny związek ochrzczonych: mężczyzny i kobiety, których Chrystus uświęca i uzdalnia do spełniania obowiązków małżeńskich i rodzinnych.

189. Jakie są najważniejsze cechy małżeństwa chrześcijańskiego?

Odp. 189. Najważniejsze cechy małżeństwa chrześcijańskiego: jest ono jedno, to znaczy jeden mężczyzna z jedną niewiastą i nierozwalne – to znaczy trwa aż do śmierci którejś z osób.

190. Co to są sakramentalia?

Odp. 190. Sakramentalia są to rzeczy poświęcone oraz poświęcenia i błogosławieństwa, które ustanowił Kościół Święty dla dobra duszy i ciała.

196. Kto jako pierwszy Polak został wybrany Papieżem i kiedy?

Odp. 196. Pierwszy Polak który został wybrany Papieżem jest to Biskup Krakowski Kardynał Karol Wojtyła, dnia 16 października 1978 roku. Obrął imię Jan Paweł II.